

De vaste commissie voor Financiën heeft op 12 november 2015 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Financiën over zijn brief van 27 oktober 2015 over de aankondiging Intention to float ABN AMRO (Kamerstuk 31 789, nr. 77).

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De griffier van de commissie,
Berck

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met instemming kennisgenomen van de aankondiging van de Intention to Float van ABN AMRO. Deze leden waren en zijn voor een snelle en verantwoorde beursgang. Deze route wordt nu uitgewerkt, waardoor de eerste tranche aandelen naar de beurs nog dit jaar haalbaar is. Dit is weer een belangrijke en goede stap. Het is nu aan de adviseurs en NLFi om het exacte moment te bepalen, want de Tweede Kamer heeft het besluit voor de beursgang eerder al genomen. En daarom hebben de leden van de fractie van de VVD over dat onderdeel ook geen vragen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de uitgaven die samenhangen met de beursgang (de verkoopkosten) via de 2e supplettoire begroting van het Ministerie van Financiën (begroting IX) worden verwerkt in de begroting. Het gaat hier om een bedrag van € 9,5 miljoen aan uitgaven, waaronder een vergoeding voor de zakenbanken en kosten voor juridisch advies. Hoe is dit bedrag opgebouwd en verdeeld over de verschillende categorieën (zoals vergoeding zakenbanken, kosten juridisch advies, etc.)? In hoeverre is dit het volledige bedrag voor de eerste tranche van aandelen bij de beursgang?

In de brief van 22 mei 2015 over de beursgang ABN AMRO (31 789, nr. 64) is aangegeven dat NLFi en de externe deskundige de verwachte kosten aan zakenbanken bij een beursgang schatten tussen de 0,9% en 1,3% van de opbrengst van de eerste transactie. NLFi streeft ernaar de vergoeding voor het bankensyndicaat onder 1% te houden (inclusief de eerdergenoemde «greenshoe»). Hoe moet dit gezien worden tot het genoemde bedrag van € 9,5 miljoen? In de brief van 22 mei 2015 werden de totale verkoopkosten voor de staat (beursgang en vervolgranches) geschat op circa € 90 miljoen. Hoe moet dit gezien worden tot de genoemde € 9,5 miljoen in de brief van 27 oktober 2015?

Waarom lopen de kosten voor de beursgang niet via de begroting van NLFi en moeten er extra uitgaven worden geraamd in de begroting van het Ministerie van Financiën? Wat is het bedrag dat NLFi in 2015 krijgt vanuit de begroting van Financiën?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP hebben met interesse kennisgenomen van de brief van de Minister van Financiën ter aankondiging van de Intention to float van ABN Amro. Evenwel, leven er nog enkele vragen bij deze leden.

Uit eerdere communicatie van de Minister kwam steeds naar voren dat de redding van ABN AMRO de staat zo'n 22 miljard euro heeft gekost. De leden van de fractie van de SP bereiken echter berichten dat het totale bedrag van de redding eerder 24 miljard euro bedraagt.¹ Kan de Minister verduidelijken wat de inmiddels gemaakte en de te verwachten meerkosten zijn, inclusief het opnieuw naar de beurs brengen van ABN AMRO? Kan de Minister aangeven of het bedrag van 24 miljard in de aangehaalde nieuwsberichten juist is? Kan de Minister met een berekening laten zien of de totale kosten (zowel gemaakte kosten als nog te verwachten kosten) voor de staat in het dossier ABN AMRO hoger of lager zijn dan 24 miljard?

¹ <http://www.volkskrant.nl/politiek/abn-amro-alsnog-eind-dit-jaar-naar-de-beurs~a4038018/>
En <http://www.ad.nl/ad/nl/5597/Economie/article/detail/4183091/2015/11/10/ABN-opnieuw-naar-de-beurs-aandelen-kopen-of-niet.dhtml>

De leden van de fractie van de SP vragen aan de Minister of hij kan aangeven wat de geprognosticeerde inkomstenstromen van ABN AMRO waren op basis waarvan de inschatting is gemaakt dat een beursgang van ABN AMRO 15 miljard euro zou opleveren? Kan de Minister de leden van de SP-fractie een geactualiseerde prognose van de te verwachten inkomstenstromen van ABN AMRO verschaffen?

ABN AMRO omarmt de Return on Equity (RoE) strategie als belangrijk(st)e drijfveer voor de bank. De leden van de fractie van de SP vragen aan de Minister of het klopt dat ABN AMRO zijn RoE-doelstelling verhoogde van een bandbreedte van 9–12 procent naar 10–13 procent. Verder horen zij ook graag van de Minister of het klopt dat de RoE bij ABN AMRO juist zo hoog is, omdat ABN AMRO, in vergelijking met andere banken, met een procentueel laag eigen vermogen werkt. De leden van de fractie van de SP horen graag van de Minister of het RoE-businessmodel van ABN AMRO voldoende vrij van risico's is om een lange, veilige toekomst als beursge-noteerde bank tegemoet te gaan.

In het prospectus geeft ABN AMRO toe dat toekomstige rechtszaken aangaande rentederivaten-dossiers, waaronder van een of meer collectieve claimstichtingen, en acties van toezichthouders, «substantiële» gevolgen kunnen hebben voor ABN. De leden van de fractie van de SP vragen aan de Minister wat moet worden verstaan onder deze «substantiële» gevolgen (blz. 96 van het prospectus). Tevens vragen zij aan de Minister:

- wanneer de herbeoordeling van alle derivatendossiers van ABN afgerond zal zijn;
- of de Minister weet om hoeveel dossiers het in totaal gaat die nog herbeoordeeld moeten worden; en of hij weet hoeveel geld ABN inmiddels opzij gezet heeft specifiek ter compensatie van mkb-klanten.

In het prospectus valt op pagina 334 te lezen hoe wordt omgegaan met bonussen. Er wordt hier echter een aantal begrippen gebruikt waarover de leden van de fractie van de SP nog enige vragen hebben voor de Minister. Kan de Minister aangeven hoeveel medewerkers van ABN AMRO onder de noemer «Identified Staff» vallen? Kan de Minister aangeven hoeveel medewerkers van ABN AMRO onder de volgende omschrijving vallen: «other employees whose total remuneration takes them into the same remuneration bracket as senior managers and risk takers»? Kan de Minister aangeven hoeveel medewerkers van ABN AMRO vallen onder deze omschrijving: «employees who qualify on the basis of the additional qualitative and quantitative criteria as laid down in the EBA Guidelines.»?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Minister en maken van de gelegenheid gebruik tot het stellen van enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie vragen naar de mogelijkheid voor onderhandse verkoop van aandelen. Staat deze optie na de eerste tranche nog steeds open, of is deze optie – die door de Minister altijd is opgehouden – nu definitief van tafel, vragen deze leden. Voorts vragen de leden van de CDA-fractie naar stand van zaken van het opzetten van de beschermingsconstructie voor ABN AMRO. Hoewel een beschermingsconstructie nu nog niet relevant is, zou dit komend jaar bij verdere verkoop van de aandelen wel relevant kunnen worden, vandaar dat deze leden nu al een update zouden willen ontvangen. Is bijvoorbeeld al bekend welke commissarissen zullen plaatsnemen in de beschermingsconstructie?

De leden van de CDA-fractie vragen of aan de inschrijvers op de certificaten is duidelijk gemaakt in het prospectus dat er een mogelijkheid is dat een deel van de certificaten nooit ter inschrijving zal worden aangeboden. Het kan namelijk zo zijn dat de staat besluit om een bepaald percentage certificaten in eigendom te houden en dus niet naar de markt te brengen. Dit kan van invloed zijn op toekomstige besluitvorming over en binnen ABN AMRO. Zo ja, waar kunnen deze leden dat voorbehoud terugvinden? Zo nee, waarom is dit niet duidelijk gemaakt?

Tenslotte vragen deze leden de Minister nog eens goed uit te leggen, hoe het kan dat steunmaatregelen aan de ene bank (zoals ING) hebben geresulteerd in een situatie waarbij er terugbetalingscondities zijn afgesproken waardoor de staat zelfs winst heeft gemaakt, maar het bij ABN AMRO niet mogelijk is om het verlies van naar waarschijnlijkheid enkele miljarden op enige manier gecompenseerd te krijgen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister aangaande de Intention to float van ABN AMRO. Naar aanleiding van het genoemde punt brengen de leden van de PVV-fractie het volgende naar voren.

Allereerst merken de leden van de PVV-fractie op dat de Minister in zijn brief aangeeft dat ABN AMRO volgens NLFI nog steeds aan de drie voorwaarden voldoet. In zijn brief van mei jl. (31 789, nr.64) stelde de Minister echter dat ABN AMRO nog niet aan de derde voorwaarde, te weten het gereed zijn voor een verkoop, had voldaan. De leden van de PVV-fractie willen weten op welke wijze ABN AMRO nu wel aan de derde voorwaarde voldoet. Welke laatste stappen heeft ABN AMRO het afgelopen half jaar gezet om wel aan de derde voorwaarde te voldoen?

Verder stellen de leden van de PVV-fractie vast dat NLFI heeft aangegeven dat ABN AMRO bij de beursgang een waarde van tussen de € 15 mld. en € 18,8 mld. krijgt. De leden van de PVV-fractie willen weten waar dit op gebaseerd is. Kunt u daarbij ingaan op zaken zoals de financiële marktomstandigheden, interesse van de beleggers en de koersontwikkeling van vergelijkbare banken?

In het verlengde hiervan merken de leden van de PVV-fractie op dat in het rapport van de Rabobank analist Cor Kluis een aantal punten opsomt die erop kunnen wijzen dat de waardering van ABN AMRO juist lager zou moeten zijn dan die van de andere banken (door beperkte diversificatie, lage autonome groei, beschermingsconstructie tegen vijandige overnames en de Nederlandse staat als aandeelhouder). De leden van de PVV-fractie vragen de Minister hier nader op in te gaan. Is de Minister het, gelet op de punten die door de Rabobank analist worden opgesomd, eens met de stelling dat de waardering van ABN AMRO lager zou moeten zijn dan die van de andere banken?

Voorts merken de leden van de PVV-fractie op dat de uitgaven die samenhangen met de beursgang € 9,5 mln. bedragen en door de Staat worden gedragen. De leden van de PVV-fractie willen weten wat de reden is dat de Staat deze kosten voor haar rekening neemt en niet de ABN AMRO. De leden van de fractie van de PVV verzoeken de Minister tevens een onderbouwing en uitsplitsing te geven van deze kosten.

Vervolgens vragen de leden van de PVV-fractie of de Minister een schatting kan geven van het waardedrukkend effect van de beschermingsconstructie STAK.

Tenslotte merken de leden van de PVV-fractie op dat uit het prospectus blijkt dat bestuurders Johan van Hall (Equens) en Caroline Princen (Imtech) potentiële belangenconflicten hebben. Kan de Minister hier nader op ingaan? Hoe zal hiermee omgegaan worden?